

- POSTMAN Neil: Technopol. Triumf techniki nad kulturą. Przeł. Anna Tanalska-Dulęba. Warszawa: PIW 1995.
- POSTMAN Neil: The Humanism of Media Ecology. „Proceedings of the Media Ecology Association” 2000 nr 1 s. 10-16, http://www.media-ecology.org/publications/MEA_proceedings/v1/postman01.pdf [dostęp: 30.06.2015].
- POSTMAN Neil: Zabawić się na śmierć. Dyskurs publiczny w epoce show-businessu. Przeł. Lech Niedzielski. Warszawa: Muza SA 2002.
- SUCHODOLSKI Bogdan: Studia nad humanizmem współczesnym. Irving Babbitt. Warszawa: Instytut Literacki 1936.
- Zaproszenie na konferencję: Humanistyka cyfrowa wobec humanistyki słowa. http://www.kul.pl/humanistyka-cyfrowa-wobec-humanistyki-slowa,art_58142.html [dostęp: 30.06.2015].

„PRAWO NATURALNE RZECZOWE” A „PRAWO NATURALNE LUDZKIE”:
NOWY HUMANIZM I GRANICE NATURALIZMU
W BADANIU KULTURY

S t r e s z c z e n i e

Irving Babbitt (1865-1933) bronił stanowiska, że możliwa jest humanistyka, której metoda sprostą wymogom nowoczesnego człowieka oczarowanego praktycznymi konsekwencjami postępów nauki i techniki, a która jednocześnie nie będzie negować fundamentalnej – jego zdaniem – prawdy o dualizmie ludzkiej natury. Człowiek jako istota biologiczna podlega prawom natury zewnętrznej, prawom ciągłej zmiany, względności i ekspansji. To jednak, co w człowieku istotnie ludzkie, by mogło zostać rozpoznane i poruszone aktem woli, musi zwrócić się ku innemu prawu – ludzkiemu prawu koncentracji, selekcji i umiaru. Tylko będąc mu posłusznym, może człowiek odzyskać samowiedzę i władzę nad samym sobą. Ponowne odkrycie tej zapoznanej dziedziny ludzkiego życia powinno – zdaniem Babbitta – stanowić punkt wyjścia dla prawdziwie nowoczesnej, czyli krytycznej i eksperymentalnej, humanistyki.

Niniejsze rozważania konfrontują postulaty zwolenników humanistyki cyfrowej z perspektywą oferowaną przez tzw. nowy humanizm Irvinga Babbitta. Wydaje się, że może ona stanowić interesujący punkt odniesienia w toczącej się dyskusji nad przyszłością humanistyki.

Streścił Paweł Cieślarek

Słowa kluczowe: Babbitt Irving, humanistyka, humanizm, More Paul Elmer, naturalizm, nowy humanizm.

“THE LAW FOR MAN” AND “THE LAW FOR THING”:
NEW HUMANISM AND THE LIMITS OF NATURALISM
IN CULTURAL STUDIES

S u m m a r y

Irving Babbitt (1865-1933) defended a view of humanities supported by a method that would match the expectations of modern man enchanted by the practical consequences of science and technology without negating the basic truth of the dualism of human nature. Man as a biological phenomenon is governed by the outer law of constant change, relativity, and expansion. But what is distinctively human, to be recognized and moved by an act of will, must turn to a different law – the human law of concentration, selection and measure. Only by obeying it, one can regain his

self-knowledge and self-control. This neglected domain of human existence should – according to Babbitt – form a suitable point of departure in the task of attaining a truly modern view of humanities.

The article confronts the views preached by the supporters of the digital humanities with the prospects offered by Babbitt's "new humanism" to form an argument in the ongoing quarry over the future of the humanities.

Summarised by Paweł Cieślarek

Key words: Babbitt Irving, humanism, humanities, More Paul Elmer, naturalism, new humanism.